

Wspomnienie o prof. Stanisławie Filipeckim (1927–2007)

Prof. Stanisław Filipecki — obituary

Pneumonol. Alergol. Pol. 2008; 76: 66–67

25 grudnia 2007 roku zmarł Profesor Stanisław Filipecki.

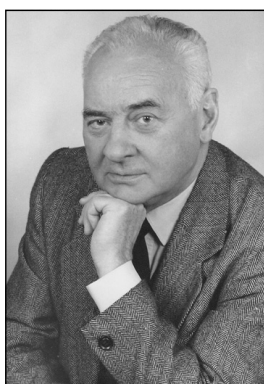
Profesor Filipecki był człowiekiem niezwykle i charyzmatycznym. Znakomity poziom wiedzy medycznej łączył z wyjątkowym znawstwem historii, literatury i muzyki. Jego ogromna wiedza oraz szczególna umiejętność dzielenia się nią sprawiały, że był powszechnie szanowanym i lubianym lekarzem, naukowcem i humanistą. Erudyta, znakomity dydaktyk, wychowawca wielu pokoleń studentów i lekarzy oraz twórca nowoczesnego, „polskiego” myślenia w medycynie dotyczącego profilaktyki, diagnostyki i terapii powikłań zakrzepowo-zatorowych — to tylko niektóre z cech określających sylwetkę Profesora. Był tak rzadkim dzisiaj przykładem lekarza, którego można określić mianem „człowieka renesansu”.

Urodził się w 1927 roku w rodzinie prawniczej. Filipecki senior był adwokatem i sędzią. Ojciec Profesora zginął w czasie Powstania Warszawskiego. Lata wojny i pierwsze lata powojenne mocno utrwaliły się w pamięci Profesora. Często wracał do tego tragicznego okresu w swoich wypowiedziach i wspomnieniach.

W 1952 roku Stanisław Filipecki ukończył Akademię Medyczną w Warszawie, kontynuując rozpoczętą już w czasie studiów pracę w II Klinice Chorób Wewnętrznych AM. Pracował tam do 1981 roku, uzyskując stopień doktora i doktora habilitowanego nauk medycznych oraz kolejne stopnie specjalizacji w chorobach wewnętrznych. Liczne pokolenia studentów i pracownicy Akademii Medycznej pamiętają Go jako wybitnego dydaktyka i nauczyciela.

W 1981 roku Stanisław Filipecki objął stanowisko kierownika Kliniki Chorób Wewnętrznych Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie, uzyskując tu tytuł profesora medycyny.

Profesor Filipecki był twórcą oddziału intensywnej terapii ostrych schorzeń internistycznych (sala „R”) w Instytucie Gruźlicy. W trudnych latach 80. stworzenie tego oddziału napotykało na wiele

trudności budżetowych i organizacyjnych, a braki towarów i usług były wszechobecne. Profesor Filipecki z wielką determinacją pokonywał przeszkody, samodzielnie wykonując projekt techniczny sali R oraz „własnoręcznie” przywożąc na plac budowy na przykład zlewy, krany czy materiały budowlane.

Z chwilą stworzenia sali „R” Profesor Filipecki rozpoczął intensywne badania naukowe oraz prace kliniczne dotyczące leczenia ostrej niewydolności oddechowej, tamponady serca i zatorowości płucnej.

Stworzenie warsztatu naukowego oraz intensywna praca naukowa zaowocowały wieloma oryginalnymi publikacjami, rozdziałami w podręcznikach, raportami kazuistycznymi oraz pracami pogładowymi. Profesor Filipecki opublikował w piśmiennictwie polskim i międzynarodowym kilkaset prac, z których kilka było cytowanych w podręcznikach z zakresu kardiologii i onkologii o światowym zasięgu. Były to prace dotyczące diagnostyki i terapii nowotworowego zapalenia osierdzia oraz żylnej choroby zakrzepowo-zatorowej.

Działalność dydaktyczna, której Profesor Filipecki poświęcił się w latach 90. obejmowała standardy profilaktyki, diagnostyki i leczenia zakrzepicy żył głębokich i zatoru tętnicy płucnej. Stanisław Filipecki był pierwszym w Polsce naukowcem, który docenił wagę profilaktyki przeciwzakrzepowej. Przewodniczył setkom sympozjów naukowych, których tematyka dotyczyła żylnej choroby zakrzepowo-zatorowej. To dzięki działalności Profesora Filipeckiego, Jego uporowi, zdolnościom dydaktycznym i bardzo szerokiej wiedzy — profilaktyka przeciwzakrzepowa została wprowadzona do codziennej praktyki klinicznej na oddziałach chirurgicznych, ortopedycznych i zachowawczych w naszym kraju. Ten dobry, międzynarodowy standard postępowania profilaktycznego uratował zapewne tysiące pacjentów od nagłej śmierci z po-

wodu masywnego zatoru tętnicy płucnej, który stanowi częste powikłanie zabiegów chirurgicznych, ortopedycznych i ostrych schorzeń internistycznych.

Za swoją działalność naukową i dydaktyczną w 1996 roku Profesor Filipecki otrzymał Nagrodę Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej.

Jako wyraz uznania dla zasług Profesora, grupa kilkudziesięciu wybitnych polskich ekspertów zadedykowała mu w 2007 roku tekst „Konsensusu Polskiego”, będącego zbiorem obowiązujących w naszym kraju zasad i wytycznych dotyczących profilaktyki i leczenia żyłnej choroby zakrzepowo-zatorowej.

W 1997 roku Profesor Filipecki przeszedł na emeryturę. Lata zasłużonej emerytury były dla Niego okresem wielu zmian i kontynuacji intensywnej pracy naukowej. Przeprowadził się wtedy wraz z rodziną do wyremontowanego domu w Michałowicach pod Warszawą, gdzie z „benedyktyńską” cierpliwością tłumaczył książki medyczne. Uczest-

niczył czynnie w wielu posiedzeniach klinicznych organizowanych przez Polską Fundację do Walki z Zakrzepicą „THROMBOSIS”, której był współzałożycielem. Był także aktywnym członkiem Rady Naukowej Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie (jeszcze 13 grudnia 2007 r. uczestniczył w jej posiedzeniu) oraz członkiem Komisji Etycznej przy Instytucie Gruźlicy.

Mieliśmy zaszczyt i przyjemność pracować z Profesorem Filipeckim przez kilkanaście lat. Był On naszym mentorem i nauczycielem, a jednocześnie potrafił być starszym kolegą i przyjacielem. Profesor przekazał nam także dużą część swojego życiowego optymizmu, energii, zasad postępowania i błyskotliwych sentencji, których był wspólnym twórcą.

Ale poza wszystkimi swoimi osiągnięciami zawodowymi, naukowymi, olbrzymią wiedzą, erudycją i charyzmą, Profesor Filipecki był przede wszystkim mądrym i dobrym człowiekiem, którego będzie nam bardzo, bardzo brakowało.

Witold Tomkowski
Monika Szturmowicz
Anna Fijałkowska
Bogdan Hajduk
Janusz Burakowski
Liliana Wawrzyńska